

Η κερασοκαλλιέργεια στην Ευρώπη και την Ελλάδα, στη δεκαετία του 2010

Για την εξέλιξη της καλλιέργειας της κερασιάς και τις εμπορικές δυνατότητες του προϊόντος τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα, γράφει στα Φρουτονεά ο κος **Καζαντζής Κωνσταντίνος**, γεωπόνος του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων, του Τμήματος Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας,

Η καλλιέργεια της κερασιάς αποτελεί μία από τις δυναμικότερες καλλιέργειες στην Ευρώπη και μία από τις εντατικότερα αναπτυσσόμενες και εξελισσόμενες καλλιέργειες στην Ελλάδα αυτήν τη στιγμή, με ισχυρές τάσεις επιχειρηματικοποίησης της - κυρίως με την ολοένα και αυξανόμενη χρήση μοντέρνων μεθόδων και συστημάτων καλλιέργειας.

Το κεράσι ως φρούτο, από την άλλη, είναι ένα προϊόν ευρείας κατανάλωσης στις ευρωπαϊκές χώρες και πολύ αγαπητό στους κατοίκους αυτών. Και παρά το ότι η Ευρώπη παράγει μεγάλες ποσότητες, καταναλώνει πολύ περισσότερες και αναγκάζεται να εισάγει από τρίτες χώρες, από 80.000 έως 100.000 τόνους το χρόνο.

Αναλύοντας τα επίσημα δηλωθέντα στοιχεία στον Παγκόσμιο Οργανισμό Τροφίμων (FAO) κατά τη δεκαετία που διανύουμε, καταγράφουμε 35 κερασοπαραγωγές χώρες στην Ευρώπη, εκ των οποίων οι 24 ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Ο FAO δεν συμπεριλαμβάνει μέσα στις Ευρωπαϊκές χώρες την Τουρκία - που είναι η πρώτη κερασοπαραγωγός χώρα στον κόσμο και την Κύπρο - αν και είναι μέλος της Ε.Ε., ως Ασιατικές χώρες. Η προσέγγιση των στοιχείων της Ε.Ε. στο παρόν άρθρο, περιλαμβάνει φυσικά και

Η χώρα μας, συγκριτικά, καταλαμβάνει σε παραγωγή κερασιών την έβδομη θέση στην Ευρώπη, πίσω από τις χώρες: Ιταλία, Ισπανία, Ρουμανία), Ουκρανία, Ρωσία και Αυστρία καθώς και την πέμπτη θέση στην Ε.Ε., πίσω από τις χώρες: Ιταλία, Ισπανία, Ρουμανία και Αυστρία.

την Κύπρο, αν και είναι συγκριτικά από τα ισχνά μεγέθη.

1.900.000 στρέμματα κερασιάς καλλιεργεί η Ευρώπη, έως 104.000 στρέμματα η Ελλάδα

Βάσει στοιχείων του FAO, η καλλιεργούμενη έκταση κερασιάς στην Ευρώπη τη δεκαετία που διανύουμε, είναι περίπου 1.900.000 στρέμματα, με ελαφρές αυξομειωτικές τάσεις. Η αντίστοιχη καλλιεργούμενη έκταση στην Ε.Ε., είναι περίπου

1.400.000 στρέμματα, με επίσης ελαφρές αυξομειωτικές τάσεις. Η καλλιεργούμενη έκταση κερασιάς στην Ελλάδα, βάσει των ίδιων στοιχείων στην ίδια χρονική περίοδο, κυμαίνεται από 98.000 έως 104.000 στρέμματα [Γράφημα 1], με σταθερά ελαφρώς ανοδικές τάσεις και καλλιεργείται σε όλα τα διαμερίσματα, ακόμη και στα νησιά. Το 75% των καλλιεργούμενων εκτάσεων της Ελλάδας βρίσκεται στο διαμέρισμα της Μακεδονίας, με επίκεντρο τις Αντιπεριφέρειες Πέλλας (55% της χώρας) και Ημαθίας (10% της χώρας), βάσει στοιχείων της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ).

Στην Ιταλία & στην Ισπανία οι μεγαλύτερες εκτάσεις κερασεώνων

Η χώρα μας, συγκριτικά, καταλαμβάνει σε εκτάσεις παραγωγής κερασιών την όγδοη θέση στην Ευρώπη, πίσω από τις χώρες: Ιταλία (περίπου 300.000 στρέμματα), Ισπανία (250.000 στρέμματα), Ρωσία (160.000 στρέμματα), Βουλγαρία (145.000 στρέμματα), Αυστρία (145.000 στρέμματα), Ουκρανία (125.000 στρέμματα) και Πολωνία (115.000 στρέμματα), καθώς και την έκτη θέση στην Ε.Ε., πίσω από τις χώρες: Ιταλία, Ισπανία, Βουλγαρία, Αυστρία και Πολωνία. Έκκληση αποτελεί το πλάσάρισμα σε ανώτερες θέσεις από την Ελλάδα, των χωρών Βουλγαρία και Αυστρία, σε σύγκριση με παλαιότερες μελέτες της προηγούμενης δεκαετίας, όπου υπολείπονταν σημαντικά σε καλλιεργούμενες εκτάσεις κερασιάς από τη χώρα μας, ιδιαίτερα δε η Βουλγαρία.

Το Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας, του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, έχει υπόνοιες όμως, ότι οι προπορευόμενες στη λίστα χώρες, Ρωσία και Ουκρανία, δηλώνουν στον FAO τις μεγάλες τους καλλιεργούμενες εκτάσεις βύσινων, ως εκτάσεις καλλιέργειας κερασιών, μιας και τα κατατάσσουν και αυτά στην κατηγορία των κερασιών ως "ξίνα κεράσια".

Βάσει στοιχείων του FAO, οι παραγόμενες ποσότητες κερασιών στην Ευρώπη τη δεκαετία που διανύουμε, είναι περίπου 730.000 έως 850.000 τόνοι, ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες. Οι αντίστοιχες παραγόμενες ποσότητες κερασιών στην Ε.Ε., είναι περίπου 520.000 έως 620.000 τόνοι, ανάλογα επίσης με τις κλιματικές συνθήκες.

Οι παραγόμενες ποσότητες κερασιών στην Ελλάδα, βάσει των ίδιων στοιχείων στην ίδια χρονική περίοδο, κυμαίνονται από 38.000 έως 60.000 τόνους [Γράφημα 2], αλλά εμφανίζεται σαφώς μια σταθερά ανοδική τάση, λόγω της συνεχούς εισαγωγής στην παραγωγική διαδικασία, των νέων κερασεώνων. Θυμίζουμε ότι τα τελευταία χρόνια, πρώτα σε πωλήσεις πολλαπλασιαστικού υλικού δενδρωδών, έρχονται σταθερά τα δενδρύλλια κερασιάς, βάσει στοιχείων από ελληνικές φυτωριακές επιχειρήσεις της Μακεδονίας.

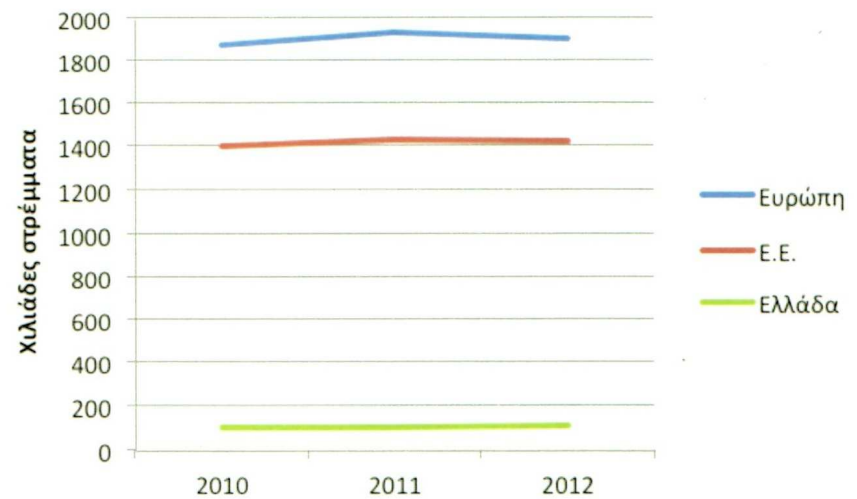
Η Ελλάδα στην 5η θέση

Η χώρα μας, συγκριτικά, καταλαμβάνει σε παραγωγή κερασιών την έβδομη θέση στην Ευρώπη, πίσω από τις χώρες: Ιταλία (105.000 έως 115.000 τόνους περίπου), Ισπανία (85.000 έως 102.000 τόνους), Ρουμανία (70.000 έως 82.000 τόνους), Ουκρανία (72.000 έως 73.000 τόνους), Ρωσία (66.000 έως 72.000 τόνους) και Αυστρία (38.000 έως 71.000 τόνους), καθώς και την πέμπτη θέση στην Ε.Ε., πίσω από τις χώρες: Ιταλία, Ισπανία, Ρουμανία και Αυστρία. Έκκληξη αποτελεί το πλάσarisμα της Αυστρίας σε ανώτερη θέση από την Ελλάδα, σε σύγκριση με παλαιότερες μελέτες της προηγούμενης δεκαετίας.

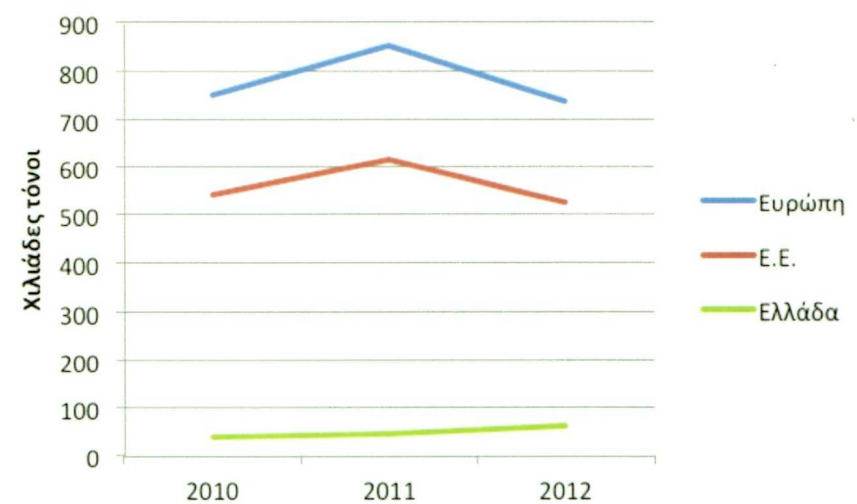
Το Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας του Ι.Γ.Β.Φ.Π. έχει υπόνοιες όμως ότι και σ' αυτήν την περίπτωση, οι προπορευόμενες στη λίστα χώρες - Ουκρανία και Ρωσία (πρώτη παγκοσμίως σε εισαγωγές κερασιών τα τελευταία χρόνια, βάσει στοιχείων του International Trade Center), δηλώνουν στον FAO τις υψηλές παραγωγές των βύσσινων, ως παραγωγή κερασιών, μιας και τα κατατάσσουν και αυτά στην κατηγορία των κερασιών ως "ξινά κεράσια".

Τα βύσσινα αποτελούν αγαπητό φρούτο με διάφορους τρόπους κατανάλωσης, στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, ιδιαίτερα στις πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες και σε κάποιες πρώην Γιουγκοσλαβικές Δημοκρατίες.

Καλλιεργούμενες εκτάσεις κερασιάς σε στρέμματα σε Ευρώπη, Ε.Ε. και Ελλάδα, την τρέχουσα δεκαετία. (Πηγή: FAO).

Παραγωγή κερασιών σε τόνους σε Ευρώπη, Ε.Ε. και Ελλάδα, την τρέχουσα δεκαετία. (Πηγή: FAO).

Με ανοδική τάση, αλλά μέτρια συγκριτικά η στρεμματική απόδοση

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει και το στατιστικό στοιχείο των στρεμματικών αποδόσεων, γιατί αποτελεί στοιχείο καταγραφής του κατά πόσο κάποια χώρα έχει επεκταθεί στη χρήση νέων συστημάτων καλλιέργειας της κερασιάς, επιχειρηματικού τύπου. Υπενθυμίζουμε ότι τα σύγχρονα γραμμικά συστήματα διαμόρφωσης των δένδρων κερασιάς, σε συνδυασμό με τις πυκνές φυτεύσεις που απαιτούν, μπορούν ακόμη και να τετραπλασιάσουν τις στρεμματικές αποδόσεις - σε σύγκριση με τα παραδοσιακά συστήματα καλλιέργειας και την εκτατική αντιμετώπιση της κερα-

σοκαλλιέργειας.

Βάσει στοιχείων του FAO, οι μέσες στρεμματικές αποδόσεις κερασιών στην Ευρώπη τη δεκαετία που διανύουμε, είναι περίπου 400 με 550 κιλά. Οι αντίστοιχες στρεμματικές αποδόσεις κερασιών στην Ε.Ε., είναι περίπου 400 με 500 κιλά.

Η μέση στρεμματική απόδοση κερασιών στην Ελλάδα, βάσει των ίδιων στοιχείων στην ίδια χρονική περίοδο, κυμαίνεται από 390 έως 580 κιλά [Γράφημα 3], αλλά εμφανίζεται σαφώς μια σταθερά ανοδική τάση, λόγω της συνεχούς εισαγωγής στην παραγωγική διαδικασία των νέων - γραμμικών στην πλειοψηφία τους - κερασεώνων. Όπως γίνεται κατανοητό, οι πε-

ρισσότερες νέες φυτεύσεις στη χώρα μας γίνονται σε γραμμικά, πυκνά συστήματα, με αποτέλεσμα αυτήν τη στιγμή σεβαστό ποσοστό της εδαφοκάλυψης των κερασιών της Ελλάδας, να το καταλαμβάνει το Μονόκλωνο σύστημα διαμόρφωσης.

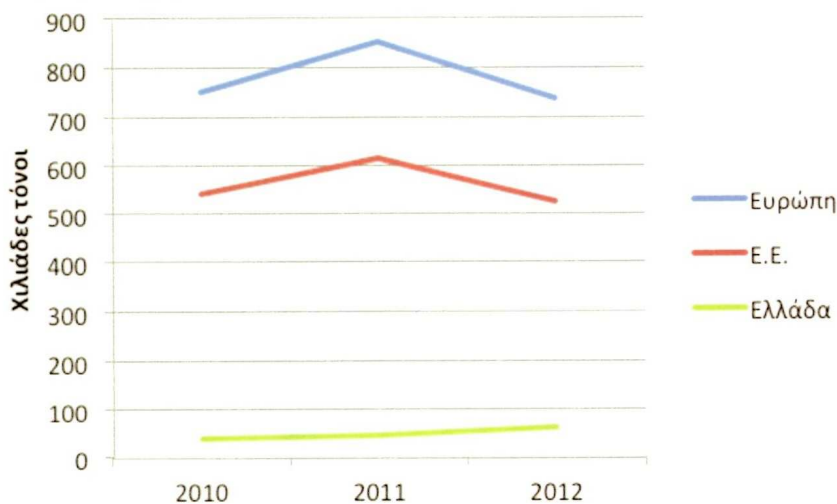
Η χώρα μας, συγκριτικά, καταλαμβάνει σε μέσες στρεμματικές αποδόσεις κερασιών την ενδέκατη θέση στην Ευρώπη, πίσω από τις χώρες: Σλοβενία (περίπου 2.000 έως 3.500 kg/στρέμμα!), Ελβετία (1.000 έως 2.800 kg/στρέμμα!), Ρουμανία (1.000 έως 1.200 kg/στρέμμα), Αλβανία (660 έως 1.000 kg/στρέμμα), Λευκορωσία (750 έως 950 kg/στρέμμα), Κροατία (500 έως 1.200 kg/στρέμμα), Ουκρανία (580 kg/στρέμμα), Γερμανία (450 έως 570 kg/στρέμμα), Βέλγιο (350 έως 630 kg/στρέμμα) και FYROM (460 έως 480 kg/στρέμμα), καθώς και την έκτη θέση στην Ε.Ε., πίσω από τις χώρες: Σλοβενία, Ρουμανία, Κροατία, Γερμανία και Βέλγιο.

Από τις προπορευόμενες χώρες της Ελλάδας στην κατάταξη, το Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας του Ι.Γ.Β.Φ.Π. θεωρεί υπερβολικές τις τιμές που δίνει η Σλοβενία - αν και πρόκειται για υπολογιζόμενα στοιχεία από τον FAO και όχι για επίσημα δηλωθέντα στοιχεία. Αρκετά μεγάλα θεωρού-

νται και τα στοιχεία της Ελβετίας και της Ρουμανίας, επειδή θεωρητικά αναφέρονται οι μέσες αποδόσεις. Πρόκειται όμως και σε αυτές τις περιπτώσεις για υπολογιζόμενα στοιχεία από τον FAO και όχι για επίσημα δηλωθέντα στοιχεία. Οι αναφερόμενες μέσες στρεμματικές αποδόσεις των χωρών Αλβανία, Κροατία και FYROM θεωρούνται λογικές, από το γεγονός ότι είναι νεοεισερχόμενες χώρες στην καλλι-

έργεια και λογικά μπαίνουν με τα νέα συστήματα διαμόρφωσης στο χώρο. Επίσης μπορούν να δικαιολογηθούν οι αναφερόμενες μέσες αποδόσεις των χωρών Γερμανία και Βέλγιο, λόγω του ότι είναι από τις πιο προηγμένες δενδροκομικά χώρες. Τα στοιχεία των χωρών Λευκορωσία και Ουκρανία παραμένουν με αστερίσκο, λόγω των αιτιών που εξηγήθηκαν στις παραπάνω ενότητες.

Μέσες αποδόσεις κερασιών σε kg/στρέμμα σε Ευρώπη, Ε.Ε. και Ελλάδα, την τρέχουσα δεκαετία. (Πηγή: FAO).

Το ελληνικό κλίμα ευνοεί την επέκταση και τη βελτίωση της καλλιέργειας

Η καλλιέργεια της κερασιάς στη χώρα μας έχει ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα, σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες - πλην της γειτονικής Τουρκίας και της Νότιας Ισπανίας. Η ωρίμανση των ποικιλιών είναι πρωιμότερη κατά 10-15 ημέρες από την Ιταλία και πάνω από ένα μήνα από τις υπόλοιπες. Το πλεονέκτημα αυτό μπορεί να διευρυνθεί ακόμη περισσότερο με την επέκταση της καλλιέργειας σε πρωιμότερες περιοχές, όπως π.χ. στους παραθαλάσσιους Νομούς της Πελοποννήσου, στη Φθιώτιδα, την Αιτωλοακαρνανία κ.ά.

Η χώρα μας παράγει κεράσια πολύ καλής ποιότητας, λόγω του ευνοϊκού κλίματος, αλλά και λόγω του ότι καλλιεργείται σε ορεινές και ημιορεινές κυρίως περιοχές, που προτιμά η κερασιά και ευνοούν ακόμη περισσότερο την ποιότητα. Η ποιότητα μπορεί να βελτιωθεί κι άλλο, με την καλλιέργεια ποιοτικών ποικιλιών και τη βελτίωση των καλλιεργητικών μεθόδων.

Ακόμη, στη χώρα μας σημειώνονται λιγότερες και μικρότερης έντασης και έκτασης μυκητολογικές προσβολές λόγω του ξηροθερμικού κλίματος, οι οποίες υποβαθμίζουν την

ποιότητα και χρειάζονται πολλές φυτοπροστατευτικές επεμβάσεις για να αντιμετωπιστούν.

Η υψηλή τιμή στο κεράσι επηρεάζει την εσωτερική αγορά

Οι ποσότητες κερασιών που καταναλώνονται στην εσωτερική αγορά, είναι πολύ μικρότερες από αυτές που θεωρούνται ικανές να ικανοποιήσουν πλήρως τις επιθυμίες του μέσου Έλληνα καταναλωτή. Αιτία της περιορισμένης κατανάλωσης πιστεύεται ότι είναι η υψηλή τιμή διάθεσης του κερασιού στην ελληνική αγορά, που αν μειωθεί σε λογικά επίπεδα, θα βοηθήσει στην αύξηση της κατανάλωσης και της ζήτησης. Μεταποίηση του κερασιού σε κομπόστα, χυμούς, αποξηρανση, κατάψυξη και πολλά άλλα μεταποιημένα προϊόντα σε βιομηχανική κλίμακα, δεν γίνεται ευρέως στη χώρα μας. Η ανάπτυξη και αυτού του τομέα ύστερα από τις απαιτούμενες οικονομοτεχνικές μελέτες και την καλλιέργεια φυτειών προς αυτήν την κατεύθυνση, θα αυξήσει ακόμη περισσότερο τις προοπτικές της καλλιέργειας.

Καζαντζής Κωνσταντίνος

Γεωπόνος Τ.Ε.

ΕΛ.Γ.Ο. "ΔΗΜΗΤΡΑ"

Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων
Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας